

Finansijski izvještaji za 2018. godinu i izvještaj nezavisnog revizora

Meridian a.d. Banja Luka

SADRŽAJ

Izveštaj nezavisnog revizora.....	3
Bilans uspjeha za period 01.01.2018. - 31.12.2018. godine.....	6
Izveštaj o ostalim dobitcima i gubicima perioda za period 01.01 - 31.12.2018. godine	7
Bilans stanja na dan 31.12.2018. godine.....	8
Bilans tokova gotovine za period 01.01.2018. - 31.12.2018. godine	9
Izveštaj o promjenama na kapitalu za period 01.01.2018. - 31.12.2018. godine	10
1. Osnovni podaci o društvu	11
2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja.....	12
3. Pregled značajnih računovodstvenih politika	13
4. Značajne računovodstvene procjene	18
5. Prihodi od prodaje učinaka	19
6. Ostali poslovni prihodi.....	20
7. Troškovi materijala.....	20
8. Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	20
9. Troškovi proizvodnih usluga	21
10. Troškovi amortizacije i rezervisanja	21
11. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa).....	22
12. Ostali prihodi.....	22
13. Ostali rashodi.....	23
14. Porez na dobit.....	23
15. Zarada po akciji	23
16. Nekretnine, postrojenja i oprema	24
17. Dugoročni finansijski plasmani.....	25
18. Kratkoročna potraživanja	25
19. Kratkoročni finansijski plasmani.....	26
20. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	26
21. Aktivna vremenska razgraničenja	27
22. Osnovni kapital	27
23. Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi	28
24. Dugoročni krediti	28
25. Dugoročne obaveze po finansijskom lizingu	29
26. Kratkoročne finansijske obaveze	30
27. Obaveze iz poslovanja.....	30
28. Obaveze iz specifičnih poslova	31
29. Obaveze za zarade i naknade zarada	31
30. Druge obaveze	31
31. Upravljanje finansijskim rizicima	31
32. Poreski propisi	33
33. Događaji nakon datuma izvještavanja.....	33
34. Usaglašavanje potraživanja i obaveza.....	33
35. Potencijalne obaveze.....	33

Izveštaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294
F +387 51 211 501
E office@grantthornton.ba
www.grantthornton.ba

Osnivačima Meridian a.d. Banja Luka

Mišljenje

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Meridian a.d. Banja Luka (u daljem tekstu "Društvo"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2018. godine, i bilans uspjeha, izvještaj o ostalim dobitima i gubicima perioda, izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans tokova gotovine za godinu koja se završava na navedeni datum, uključujući i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izvještaje.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji fer prikazuju u svim materijalno značajnim aspektima, finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2018. godine i njegovu finansijsku uspješnost, te njegove novčane tokove za godinu koja je tada završila u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljno opisane u našem izvještaju u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo u odnosu na Ustanovu u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA), i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Uvjereni smo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Ova pitanja su obrađena u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini, kao i u formiranju našeg mišljenja o njima i mi ne izražavamo posebno mišljenje o ovim pitanjima.

Ključno pitanje revizije	Primjenjene procedure revizije
<p><i>1. Prihodi</i></p> <p>Usmjerili smo pažnju na ovo područje budući da je ukupni iskazani prihod u 2018. godini 11.298.795 KM, te je način priznavanja prihoda, povezane kontrole i obim procjena u pogledu iznosa priznavanja prihoda ključno za našu</p>	<p><i>Naše procedure su uključivale sljedeće postupke:</i></p> <p>- pribavili smo detaljne izvještaje o ukupnim prihodima po pozicijama iz sistema Društva i uporedili ga sa iznosom ukupnih prihoda priznatim u tekućem periodu;</p>

<p>reviziju. Takođe, pitanje priznavanja prihoda smatramo bitnim jer postoji rizik od priznavanja prihoda u različitim periodima u odnosu na datum kada je usluga pružena.</p>	<p>- odabrali smo uzorak pozicija tokom godine i provjerili osnove za priznavanje prihoda od pruženih usluga, kao i procedure neophodne za sticanje uvjerenja da su događaji povezani sa priznavanjem prihoda nastali;</p> <p>- pregledali smo povezanu dokumentaciju s ciljem sticanja uvjerenja da su prihodi priznati u periodu na koji se i odnose;</p>
--	---

Na bazi sprovedenih procedura, nismo identifikovali značajne nalaze u odnosu na tačnost evidentiranih prihoda u 2018. godini.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i fer prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja kao i za takve interne kontrole za koje Rukovodstvo Društva utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed pronevjere ili greške.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati revizorov izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog usljed prevare je veći od rizika nastalog usljed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Ustanove;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava;

Osnivačima Meridian a.d. Banja Luka (nastavak)**Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)**

- zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Ustanove da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Ustanova prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo sa onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i sve značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Banja Luka, 04.03.2019. godine

Aleksandar Džombić, PhD
Managing Partner – Direktor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Nevena Milinković
Ovlašćeni revizor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Bilans uspjeha za period 01.01.2018. - 31.12.2018. godine

Bilansne pozicije	Napomene	2018. u KM	2017. u KM
Poslovni prihodi			
Prihodi od prodaje robe		805	250
Prihodi od prodaje učinaka	5	10.813.199	9.413.817
Ostali poslovni prihodi	6	230.065	262.659
		11.044.069	9.676.726
Poslovni rashodi			
Troškovi materijala	7	608.576	440.454
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	8	4.015.218	3.711.400
Troškovi proizvodnih usluga	9	2.159.655	1.903.336
Troškovi amortizacije i rezervisanja	10	1.005.036	715.031
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	11	1.989.587	1.846.590
Troškovi poreza		27.251	27.072
Troškovi doprinosa		62.265	53.019
		9.867.588	8.696.902
Poslovni dobitak		1.176.481	979.824
Finansijski prihodi		59.297	5.426
Finansijski rashodi		(72.853)	(83.123)
Ostali prihodi	12	195.429	54.005
Ostali rashodi	13	(537.743)	(291.914)
Dobitak prije oporezivanja		820.612	664.218
Tekući i odloženi porez na dobit	14	(127.190)	(75.059)
Neto dobitak		693.422	589.159
Zarada po akciji	15	0,0884	0,0783

**Izveštaj o ostalim dobitcima i gubicima perioda za period
01.01 - 31.12.2018. godine**

Bilansne pozicije	2018. u KM	2017. u KM
Neto dobitak perioda	693.422	589.159
Ostali dobitci u periodu	32.536	21.590
Ukupan neto dobitak	725.958	610.749

Bilans stanja na dan 31.12.2018. godine

Bilansne pozicije	Napomene	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Stalna imovina			
Nekretnine, postrojenja oprema i investicione nekretnine	16	7.645.212	7.331.495
Dugoročni finansijski plasmani	17	363.077	334.586
		8.008.289	7.666.081
Tekuća imovina			
Zalihe i dati avansi		12.143	18.247
Kratkoročna potraživanja	18	8.191.981	7.101.428
Kratkoročni finansijski plasmani	19	472.887	145.178
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	20	1.187.717	340.993
Porez na dodatu vrednost		7.091	15.844
Aktivna vremenska razgraničenja	21	1.512.974	1.532.531
		11.384.793	9.154.221
UKUPNA AKTIVA		19.393.082	16.820.302
Kapital			
Osnovni kapital	22	7.842.578	7.842.578
Emisiona premija		23.582	23.582
Rezerve		913.956	913.956
Revalorizacione rezerve			-
Nerealizovani dobici/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		123.718	91.182
Neraspoređeni dobitak		2.576.645	2.263.673
		11.480.479	11.134.971
Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi	23	914.256	319.256
Dugoročne obaveze			
Dugoročni krediti	24	845.578	9.867
Dugoročne obaveze po finansijskom lizingu	25	488.114	278.603
		1.333.692	288.470
Kratkoročne obaveze			
Kratkoročne finansijske obaveze	26	317.434	1.764.982
Obaveze iz poslovanja	27	750.871	473.248
Obaveze iz specifičnih poslova	28	3.581.549	2.442.298
Obaveze za zarade i naknade zarada	29	299.651	320.970
Druge obaveze	30	621.547	56.162
Porez na dodatu vrijednost		6.716	836
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine		22.460	19.109
Obaveze za porez na dobitak		64.427	-
		5.664.655	5.077.605
UKUPNA PASIVA		19.393.082	16.820.302

Bilans tokova gotovine za period 01.01.2018. - 31.12.2018. godine

	2018.	2017.
	u KM	u KM
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi od kupaca i primljeni avansi	134.764.574	120.671.789
Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl.	32.423	24.498
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	790.512	828.230
Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi	(5.234.760)	(6.215.636)
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	(3.716.380)	(3.398.885)
Odlivi po osnovu plaćenih kamata	(72.662)	(49.628)
Odlivi po osnovu poreza na dobit	(35.049)	(80.718)
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(124.088.643)	(112.015.348)
Neto priliv/ (odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	2.440.015	(235.698)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, NPO, investicionih nekretnina i bioloških sredstava	2.600	31.818
Prilivi po osnovu kamata	57.897	5.261
Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih ulaganja, NPO, investicionih nekretnina i bioloških sredstava	(513.126)	(499.760)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(452.629)	(462.681)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi po osnovu dugoročnih kredita	1.100.000	-
Prilivi po osnovu kratkoročnih kredita	6.688.955	34.794.763
Odlivi po osnovu otkupa sopstvnih akcija i udjela	(327.709)	(16.804)
Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	(8.353.835)	(33.950.654)
Odlivi po osnovu finansijskog lizinga	(229.810)	(84.028)
Odliv po osnovu isplaćenih dividendi	(18.263)	(20.543)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	(1.140.662)	722.734
NETO PRILIV / ODLIV GOTOVINE	846.724	24.355
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	340.993	316.638
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	1.187.717	340.993

Izveštaj o promjenama na kapitalu za period 01.01.2018. - 31.12.2018. godine

	Osnovni kapital	Revalorizacione rezerve	Nerealizovani dobitci/ gubici	Ostale rezerve	Neraspoređeni dobitak / nepokriveni gubitak	Ukupno
	u KM					
Stanje na dan 01.01.2017. godine	7.842.578	24.718	94.308	937.538	1.665.671	10.564.813
Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	(3.126)	-	-	(3.126)
Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	-	589.159	589.159
Neto dobitci/gubici perioda priznati direktno u kapitalu	-	(24.718)	-	-	24.718	-
Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriće gubitka	-	-	-	-	(15.875)	(15.875)
Stanje na dan 31.12.2017./ 01.01.2018. god.	7.842.578	-	91.182	937.538	2.263.673	11.134.971
Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	32.536	-	-	32.536
Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	-	693.422	693.422
Neto dobitci/gubici perioda priznati direktno u kapitalu	-	-	-	-	-	-
Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriće gubitka	-	-	-	-	576.500	576.500
Emisija akcijskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenje osnovnog kapitala	-	-	-	-	196.050	196.050
Stanje na dan 31.12.2018. godine	7.842.578	-	123.718	937.539	2.576.645	11.480.479

Prateće napomene su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. Osnovni podaci o društvu

„MERIDIAN“ a.d. Banja Luka (u daljem tekstu „Društvo“) je akcionarsko društvo za transport i logistiku, sa sjedištem u Banjaluci, Ul. Veselina Masleše 21/II.

Skraćeno poslovno ime društva je: MERIDIAN ad Banja Luka.

Društvo je prvi put registrovano 1948. god. u okviru tadašnjeg ŽTO „INTERŠPED“ Sarajevo, a od 1979. god. kao osnovna organizacija „INTERŠPED“ Banja Luka. Pod nazivom „MERIDIAN“ posluje od 01.01.1990. god.

Rješenjem Osnovnog suda u Banjaluci br. U/I 1693/01 od 08.10.2001. godine upisana je statusna promjena - vlasnička transformacija prodajom dijela državnog kapitala u preduzeću Meridian a.d. Banja Luka akcionarski kapital 5.274.062 KM.

Rješenjem Osnovnog suda u Banjaluci br. U/I 95/03 od 24.03.2003. godine upisana je prodaja preostalog dijela državnog kapitala i promjena lica ovlašćenog za zastupanje (upisan direktor Anđelko Šobot).

Rješenjem Osnovnog suda u Banjaluci br. 071-0-Reg-08-000974 od 30.05.2008. godine upisano je povećanje osnovnog kapitala društva II emisijom akcija javnom ponudom (akcionarski kapital sada iznosi 6.274.062 KM).

Rješenjem Osnovnog suda u Banjaluci br. 071-0-Reg-09-001037 od 24.06.2009. godine upisano je povećanje osnovnog kapitala III emisijom akcija pretvaranjem raspoloživih rezervi i neraspoređene dobiti u osnovni kapital (upisani kapital 7.842.578 KM).

Dana 17.07.2016. godine Okružni privredni sud u Banja Luci izvršio je upis promjene poslovnog imena društva, i sada glasi: MERIDIAN Akcionarsko društvo za transport i logistiku.

Poslovi Društva se uglavnom baziraju na špeditersku uslugu, odnosno: usluge međunarodne i unutrašnje špedicije, posredovanje u carinskom postupku, obezbjeđenje transporta (kamionskog, željezničkog, avio, pomorskog, PTT), uskladištenje robe u vlastitim i iznajmljenim skladištima, organizaciju zbirnog transporta, davanje svih vrsta informacija o otpremi i dopremi robe, konsalting poslovi.

Matični broj Društva je: 01140540, a JIB 4400964260004.

Društvo na dan 31. decembra 2018. godine ima 142 radnika (na dan 31. decembra 2017. godine ima 138 radnika) u okviru četiri sektora Uprave i 16 poslovnih jedinica.

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Osnove za sastavljanje finansijskih izvještaja

Osnove za sastavljanje finansijskih izvještaja su računovodstveni standardi finansijskog izvještavanja koji predstavljaju principe i pravila sastavljanja i prezentiranja finansijskih izvještaja koji se primjenjuju na sva pravna lica iz zakona, a obuhvataju: 1. MRS i Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja (u daljem tekstu MSFI) i 2. Prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (u daljem tekstu: OMRS). Finansijski izvještaji Društva su sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Prezentacija finansijskih izvještaja

Pravna lica finansijske izvještaje sastavljaju i prezentiraju za poslovnu godinu i to za period od 1. januara do 31. decembra tekuće godine sa uporedivim podacima za prethodnu godinu. Finansijski izvještaji su iskazani u konvertibilnim markama (KM), osim ukoliko nije drugačije navedeno.

Računovodstveni metod

Finansijski izvještaji su sastavljeni po metodu prvobitne nabavne vrednosti, osim ukoliko MSFI ne zahtevaju drugačiji osnov vrednovanja na način opisan u primjenjenim računovodstvenim politikama.

Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izvještaji Društva sastavljeni su na osnovu načela stalnosti poslovanja.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Prihodi i rashodi

Prihod se priznaje po fer vrijednosti primljenih naknada ili potraživanja kada je vjerovatno da će se ekonomske koristi ostavriti i kada se iste mogu pouzdano izmjeriti i sučeliti sa troškovima koji nastaju u vezi sa poslovnim promjenama.

Prihodi od prodaje robe i proizvoda se iskazuju po pravičnoj vrijednosti sredstava koja je primljena ili će biti primljena, u neto iznosu nakon umanjenja za date popuste, povraćaje proizvoda i porez na dodatu vrijednost.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe priznaju se kada se rizik i korist povezana sa pravom vlasništva prenosi na kupca, a to podrazumijeva datum isporuke kupcu.

Rashodi se obračunavaju po načelu uzročnosti prihoda i rashoda.

Preračunavanje strane valute

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u KM po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u KM po zvaničnom kursu utvrđenom za taj dan.

Nemonetarne stavke koje se vrednuju po principu istorijskog troška izraženog u stranoj valuti preračunate su po istorijskom kursu važećem na dan inicijalne transakcije.

Zvanični kursevi za EUR primjenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u KM su bili sljedeći:

Valuta	31.12.2018.	31.12.2017.
EUR	1,95583	1,95583

Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja se odnose na kamate i druge troškove koji nastaju u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Troškovi pozajmljivanja koji se mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstva koje se osposobljava za upotrebu, uključuju se u nabavnu vrijednost ili cijenu koštanja tog sredstva. Ostali troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti, odnosno po cijeni koštanja za sredstva izrađena u sopstvenoj režiji. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost uvećana za sve troškove koje se mogu direktno pripisati dovođenju ovih sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Nakon početnog priznavanja po nabavnoj vrijednosti, nekretnine, postrojenja i oprema čija se vrijednost može pouzdano odmjeriti, obuhvataju se po revalorizovanom iznosu, koji predstavlja njihovu fer vrijednost na datum revalorizacije, umanjenu za naknadnu akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrijednostumanjenoj za kumuliranu ispravku vrijednosti po osnovu amortizacije i za eventualne kumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

Amortizacija nepokretnosti i postrojenja vrši se proporcionalnom metodom i ima za rezultat konstantne troškove u toku vijeka trajanja sredstva, ukoliko se rezidualna vrijednost ne mijenja, ili se sredstvo otpisuje do kraja. Svaki dio neke nekretnine, postrojenja i opreme, čija je nabavna vrijednost značajna u odnosu na ukupnu nabavnu vrijednost datog sredstva amortizuje se zasebno. U istoj mjeri u kojoj Društvo zasebno amortizuje i ostatak tog sredstva. Ostatak se sastoji od dijelova koji pojedinačno nisu značajni. Trošak amortizacije za svaki period, priznaje se u bilansu uspjeha, osim ako nije uključen u knjigovodstvenu vrjednost drugog sredstva.

Početak obračuna amortizacije je prvi dan narednog mjeseca srazmjerno broju mjeseci upotrebe sredstva u tom poreskom periodu. Ukoliko je sredstvo nabavljeno 03.05. tekuće godine početak obračuna amortizacije je 01.06. tekuće godine, a amortizacije se obračunava za sedam mjeseci tekuće godine. Ukoliko je osnovica za obračun amortizacije manja od 1.000 KM za nepokretnosti, postrojenja i neamterijalna srestva taj iznos se u cjelosti priznaje kao rashod.

Naziv	stope %
Računarski softveri	10-20
Građevinski objekti	2-10
Oprema za grjanje, ventilaciju i klimatizaciju	10-20
Vozni park	5-17
Kancelarijski namještaj	7-20
Računarska oprema	10-20
Alat i inventar	3-20

Knjigovodstvena vrijednost nekretnine, postrojenja i opreme prestaje da se priznaje: prilikom otuđenja ili kada se od njihovog korištenja ili otuđenja ne očekuju buduće ekonomske koristi.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan svakog bilansa stanja, Društvo preispituje knjigovodstvenu vrijednost svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdilo da li postoje indikacije da je došlo do gubitka po osnovu umanjenja vrijednosti imovine. Ukoliko takve indikacije postoje, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak. Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procjenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca za rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procjenjen nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvene vrijednosti, onda se knjigovodstvena vrijednost tog sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo prethodno nije bilo predmet revalorizacije. U tom slučaju dio gubitka, do iznosa revalorizacije, priznaje se u okviru promjena na kapitalu.

Finansijski instrumenti

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva uključuju dugoročne finansijske plasmane, potraživanja i kratkoročne finansijske plasmane, gotovinu i gotovinske ekvivalente. Društvo klasifikuje finansijska sredstva u neku od sljedećih kategorija: sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, investicije koje se drže do dospeljeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i sredstva raspoloživa za prodaju. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su sredstva stečena. Rukovodstvo Društva utvrđuje klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom inicijalnog priznavanja.

Finansijske obaveze uključuju dugoročne finansijske obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze. Društvo klasifikuje finansijske obaveze u dvije kategorije: obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i ostale finansijske obaveze.

Metod efektivne kamate

Metod efektivne kamate je metod izračunavanja amortizovane vrijednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i raspodjele prihoda i rashoda od kamate tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se novac u blagajni, sredstva na tekućim i deviznim računima, kao i depoziti po viđenju i oročeni depoziti u KM i u stranim valutama.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti (zajmovi) i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti (zajmovi) i potraživanja.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja vrednuju se po amortizovanoj vrijednosti, primjenom metode efektivne kamate, umanjenoj za umanjene vrijednosti po osnovu obezvrjeđenja. Prihod od kamate se priznaje primjenom metoda efektivne kamate, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje priznavanje prihoda od kamate ne bi bilo materijalno značajno.

Umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava

Na dan svakog bilansa stanja Društvo procjenjuje da li postoje objektivni dokazi da je došlo do umanjenja vrijednosti imovine finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava (osim sredstava iskazanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha). Obezvrjeđenje finansijskih sredstava se vrši kada postoje objektivni dokazi da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijskog sredstva, procjenjeni budući novčani tokovi sredstava izmjenjeni.

Obezvrjeđenje (ispravka vrijednosti) potraživanja vrši se indirektno za iznos dospjelih potraživanja koja nisu naplaćena u određenom periodu od datuma dospjeća za plaćanje, a direktno ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana. Promjene na računu ispravke vrijednosti potraživanja evidentiraju se u korist ili na teret bilansa uspjeha. Naplata otpisanih potraživanja knjiži se u bilansu uspjeha kao ostali prihod.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući obaveze po kreditima, inicijalno se priznaju po fer vrijednosti primljenih sredstava, umanjenoj za troškove transakcije.

Nakon početnog priznavanja, ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metoda efektivne kamate. Trošak po osnovu kamata se priznaje u bilansu uspjeha obračunskog perioda.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Porezi

Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa propisima o oporezivanju Republike Srpske. Konačni iznos obaveze poreza na dobitak utvrđuje se primjenom poreske stope od 10% na poresku osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu Društva Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobitak prikazan u zvaničnom bilansu uspjeha koji se koriguje za razlike koje su definisane propisima o oporezivanju Republike Srpske.

Republički propisi ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porez

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i obaveza u finansijskim izvještajima i njihove odgovarajuće poreske osnovice korišćene u izračunavanju oporezivog dobitka. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike dok se odložena poreska sredstva priznaju u mjeri u kojoj je vjerovatno da će oporezivi dobici biti raspoloživi za korišćenje odbitnih privremenih razlika.

Odloženi porez se obračunava po poreskim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati u periodu kada se sredstvo realizuje ili obaveza izmiruje. Odloženi porez se knjiži na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

Tekuća poreska sredstva i obaveze za tekuću i prethodnu godinu vrednovana su u iznosu za koji se očekuje da će biti vraćen odnosno plaćen nadležnim poreskim organima. Primjenjene poreske stope, korištene pri obračunu tekućih poreskih sredstava i obaveza, su propisane poreskim propisima primjenljivim na dan ili nakon datuma bilansa stanja.

Primanja zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Lizing

Lizing se klasifikuje kao finansijski lizing u svim slučajevima kada se ugovorom o lizingu na Društvo prenose svi rizici i koristi koje proizilaze iz vlasništva nad sredstvima. Svaki drugi lizing se klasifikuje kao operativni lizing. Sredstva koja se drže po ugovorima o finansijskom lizingu se priznaju u bilansu stanja Društva u visini sadašnjih minimalnih rata lizinga utvrđenih na početku perioda lizinga. Odgovarajuća obaveza prema davaocu lizinga se uključuje u bilans stanja kao obaveza po finansijskom lizingu. Sredstva koja se drže na bazi finansijskog lizinga amortizuju se tokom perioda korisnog veka trajanja ili perioda zakupa, u zavisnosti od toga koji je od ova dva perioda kraći. Zakupi kod kojih zakupodavac zadržava značajniji deo rizika i koristi od vlasništva klasifikuju se kao operativni lizing. Plaćanja po osnovu ugovora o operativnom lizingu priznaju se u bilansu uspeha ravnomerno kao trošak tokom perioda trajanja lizinga.

4. Značajne računovodstvene procjene

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Društva da vrši procjene i koristi pretpostavke koje mogu da imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, tekućim i očekivanim uslovima poslovanja i ostalim raspoloživim informacijama na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procjenjenih iznosa.

Najznačajnija područja koja od rukovodstva zahtijevaju vršenje procjene i korišćenje pretpostavki predstavljena su u daljem tekstu:

a) Korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme

Društvo procjenjuje preostali korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svake poslovne godine. Procjena korisnog vijeka nekretnina, postrojenja i opreme je zasnovana na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora.

Ukoliko se sadašnja procjena razlikuje od prethodnih procjena, promjene u poslovnim knjigama Društva se evidentiraju u skladu sa MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“. Ove procjene mogu da imaju materijalno značajan efekat na knjigovodstvenu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme kao i na iznos amortizacije tekućeg obračunskog perioda.

b) Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan bilansa stanja, Društvo vrši pregled knjigovodstvene vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine i procjenjuje da li postoje indikacije za umanjeње vrijednosti nekog sredstva. Prilikom procjenjivanja umanjeња vrijednosti, sredstva koja gotovinske tokove ne generišu nezavisno dodjeljuju se odgovarajućoj jedinici koja generiše novac. Naknadne promjene u dodjeljivanju jedinici koja generiše novac ili u vremenu novčanih tokova mogu da utiču na knjigovodstvenu vrijednost odnosno imovine.

4. Značajne računovodstvene procjene (nastavak)

c) Ispravka vrijednosti potraživanja

Ispravka vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja se vrši na osnovu procjenjenih gubitaka usljed nemogućnosti kupaca da ispune svoje obaveze. Procjena rukovodstva je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca, istorijskim otpisima, kreditnoj sposobnosti kupaca i promjenama u postojećim uslovima prodaje. Ovo uključuje i pretpostavke o budućem ponašanju kupaca i očekivanoj budućoj naplati. Promjene u uslovima poslovanja, djelatnosti ili okolnosti vezani za određene kupce mogu da imaju za posljedicu korekciju ispravke vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja objelodanjene u priloženim finansijskim izvještajima.

d) Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Društvo ima zakonsku ili ugovornu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je vjerovatno da će odliv resursa biti potreban da se izmire obaveze i kada se može pouzdano izmjeriti iznos procjene.

Prilikom odmjeravanja i priznavanja rezervisanja i utvrđivanja nivoa izloženosti potencijalnim obavezama koje se odnose na postojeće sudske sporove rukovodstvo Društva donosi određene procjene. Ove procjene su neophodne za utvrđivanje vjerovatnoće nastanka negativnog ishoda i određivanja iznosa neophodnog za konačno sudsko poravnanje. Usljed inherentne neizvjesnosti u postupku procjenjivanja, stvarni gubici mogu da se razlikuju od gubitaka inicijalno utvrđenih procjenom. Zbog toga se procjene koriguju kada rukovodstvo Društva dođe do novih informacija, uglavnom uz podršku internih stručnih službi ili spoljnih savjetnika. Izmjene procjena mogu da u značajnoj mjeri utiču na buduće poslovne rezultate.

5. Prihodi od prodaje učinaka

Prihodi od prodaje učinaka	2018. u KM	2017. u KM
Prihodi od prodaje učinaka u Republici Srpskoj	6.199.857	5.793.482
Prihodi od prodaje učinaka u Federaciji BiH	3.453.489	2.917.295
Prihodi od prodaje učinaka u Brčko Distriktu BiH	123.702	122.027
Prihodi od prodaje učinaka na inostranom tržištu	1.036.152	581.013
Ukupno prihodi od prodaje učinaka:	10.813.199	9.413.817

6. Ostali poslovni prihodi

Ostali poslovni prihodi	2018. u KM	2017. u KM
Prihod od dotacija	-	552
Prihodi od zakupa poslovnog prostora	51.613	50.513
Prihodi od skladišnina	171.711	197.423
Prihodi od skladišnina oslobođenih obračuna PDV	443	2.105
Prihodi od fonda	5.661	12.066
Prihodi od zavoda za zapošljavanje	557	
Ostali poslovni prihodi	80	-
Ukupno ostali poslovni prihodi:	230.065	262.659

7. Troškovi materijala

Troškovi materijala	2018. u KM	2017. u KM
Troškovi materijala za izradu učinaka	720	540
Troškovi ostalog materijala	119.326	115.221
Troškovi goriva i energije	488.530	324.693
Ukupno troškovi materijala:	608.576	440.454

8. Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda

Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	2018. u KM	2017. u KM
Troškovi bruto zarada	3.040.942	2.750.995
Troškovi bruto naknada članovima upravnog i nadzornog odbora	40.299	43.340
Troškovi bruto naknada članovima odbora za reviziju, drugih odbora, komisija i sl.	25.041	26.843
Troškovi zaposlenih na službenom putu	72.065	72.805
Troškovi bruto ostalih ličnih rashoda	836.871	817.417
Ukupno troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi:	4.015.218	3.711.400

9. Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga	2018. u KM	2017. u KM
Troškovi transportnih usluga	1.366.254	1.263.334
Troškovi usluga održavanja	225.305	190.999
Troškovi zakupa	329.500	290.028
Troškovi sajмова	1.703	1.165
Troškovi reklame i propaganda	41.247	19.253
Troškovi ostalih usluga	195.646	138.557
Ukupno troškovi proizvodnih usluga:	2.159.655	1.903.336

10. Troškovi amortizacije i rezervisanja

Troškovi amortizacije i rezervisanja	2018. u KM	2017. u KM
Troškovi amortizacije	405.036	591.099
Troškovi rezervisanja	600.000	123.932
Ukupno troškovi amortizacije i rezervisanja:	1.005.036	715.031

Društvo je u 2018. godini donijelo odluku o promjeni računovodstvenih politika u vezi amortizacije pa amortizaciju za računovodstvene potrebe obračunava u skladu sa linearnom metodom uz važeće amortizacione stope, dok amortizaciju za poreske svrhe obračunava putem linearne metode za sredstva koja se pojedinačno amortizuju i putem degresivne metode za sredstva koja se grupno amortizuju.

Troškovi rezervisanja u 2018. godini u iznosu od 600.000 KM (u 2017. godini u iznosu od 123.932 KM) se odnose na rezervisanja za date garancije.

11. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)

Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	2018. u KM	2017. u KM
Troškovi neproizvodnih usluga	184.095	157.727
Troškovi reprezentacije	77.893	68.255
Troškovi premija osiguranja	43.263	38.374
Troškovi platnog prometa	557.524	534.239
Troškovi članarina	7.213	3.822
Ostali nematerijalni troškovi	1.119.599	1.044.173
Ukupno nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa):	1.989.587	1.846.590

Ostali nematerijalni troškovi u 2018. godini u iznosu od 1.119.599 KM (u 2017. godini u iznosu od 1.044.173 KM) odnose se na troškove za takse - fito, sanitarno i ostale tržišne takse.

12. Ostali prihodi

Ostali prihodi	2018. u KM	2017. u KM
Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme	2.600	31.818
Naplaćena otpisana potraživanja	177.939	2.432
Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika, koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru revalorizacionih rezervi	14.890	19.756
Ukupno ostali prihodi:	195.429	54.006

13. Ostali rashodi

Ostali rashodi	2018. u KM	2017. u KM
Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme	2.114	26.047
Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	535.589	263.729
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi	40	2.138
Ukupno ostali rashodi:	537.743	291.914

14. Porez na dobit

(a) Komponente poreza na dobit

Tekući i odloženi porez na dobit	2018. u KM	2017. u KM
Tekući porez na dobit	127.190	75.059
Odloženi poreski prihodi perioda	-	-
Ukupno tekući i odloženi porez:	127.190	75.059

(b) Tekući porez na dobit

Tekući porez na dobit	2018. u KM	2017. u KM
Dobitak prije oporezivanja	820.611	664.218
Korekcija za poreske svrhe	451.289	86.373
Poreska osnovica	1.271.900	750.591
Ukupno tekući porez na dobit:	127.190	75.059

15. Zarada po akciji

Zarada po akciji	2018. u KM	2017. u KM
Dobitak obračunskog perioda	820.612	613.876
Prosječan ponderisani broj akcija	7.842.578	7.842.578
Ukupno zarada po akciji:	0,0884	0,0783

16. Nekretnine, postrojenja i oprema

	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Investicione nekretnine	Ulaganja u tuđa sredstva	Sredstva u pripremi	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST						
Stanje na dan 31.12.2016.	9.925.232	2.268.328	68.400	3.329	7.607	12.272.896
Nabavke u toku godine	-	-	-	-	2.125.632	2.125.632
Prenosi	-	499.760	-	-	(499.760)	-
Otuđenja i rashodovanja	(8.700)	(193.252)	-	-	-	(201.952)
Stanje na dan 31.12.2017.	9.916.532	2.574.836	68.400	3.329	1.633.479	14.196.576
Nabavke u toku godine	-	513.126	-	-	-	513.126
Otuđenja i rashodovanja	-	(56.448)	-	-	-	(56.448)
Stanje na dan 31.12.2018.	9.916.532	3.031.514	68.400	3.329	1.633.479	14.653.254
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI						
Stanje na dan 31.12.2016.	4.870.342	1.593.440	-	886	-	6.464.668
Amortizacija	291.374	299.253	-	472	-	591.099
Prodaja u periodu i rashodovanje	(3.454)	(187.232)	-	-	-	(190.686)
Stanje na dan 31.12.2017.	5.158.262	1.705.461	-	1.358	-	6.865.081
Amortizacija	59.836	137.194	-	54	-	197.084
Prodaja u periodu i rashodovanje	-	(54.123)	-	-	-	(54.123)
Stanje na dan 31.12.2018.	5.218.098	1.788.532	-	1.412	-	7.008.042
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2017. godine	4.758.270	869.375	68.400	1.971	1.633.479	7.331.495
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2018. godine	4.698.434	1.242.982	68.400	1.917	1.633.479	7.645.212

Na dan 31. decembra 2018. godine Društvo je iskazalo povećanje na postrojenjima i opremi u iznosu od 513.126 KM. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na nabavku kamiona i automobila.

Na dan 31. decembra 2018. godine na nekretninama Društva je upisana hipoteka u korist poslovnih banaka po garancijama koje Društvo koristi za redovno poslovanje, izuzev nekretnine u Novog Gradu i stana.

17. Dugoročni finansijski plasmani

Dugoročni finansijski plasmani	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	339.426	306.891
Ostali dugoročni finansijski plasmani	23.651	27.695
Ukupno dugoročni finansijski plasmani:	363.077	334.586

Dugoročni finansijski plasmani na dan 31. decembra 2018. godine u iznosu od 363.077 KM (na dan 31. decembra 2017. godine 334.586 KM) najvećim dijelom se odnose na finansijska sredstva raspoloživa za prodaju prema tabelama u prilogu:

Oznaka HOV	Naziv emitenta	Broj HOV na dan 31.12.2017.	Nabavna vrijednost	Fer cijena	Fer vrijednost na dan 31.12.2017.
OPTP-U-A	OAIF opportunity fund	15.633	53.612	3,25	50.807
VLTG-R-A	Veletrgovina a.d. Gradiška ZMIF u preoblikovanju Kristal	493.325	152.676	0,50	246.663
KRIP-R-B	invest fond a.d. Banja Luka	628.058	9.421	0,02	9.421
Stanje na dan 31.12.2017. godine		1.137.016	215.709		306.891

Oznaka HOV	Naziv emitenta	Broj HOV na dan 31.12.2018.	Nabavna vrijednost	Fer cijena	Fer vrijednost na dan 31.12.2018.
OPTP-U-A	OAIF opportunity fund	15.633	53.612	5,05	78.947
VLTG-R-A	Veletrgovina a.d. Gradiška ZMIF u preoblikovanju Kristal	493.325	152.676	0,50	246.663
KRIP-R-B	invest fond a.d. Banja Luka	628.058	9.421	0,022	13.816
Stanje na dan 31.12.2018. godine		1.137.016	215.709		339.426

18. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Kupci iz Republike Srpske	6.019.794	5.235.452
Kupci iz Federacije BiH	1.627.963	1.129.458
Kupci iz Brčko Distrikta BiH	54.564	88.356
Kupci iz inostranstva	175.641	500.939
Sumnjiva i sporna potraživanja	3.778.587	3.244.271

Kratkoročna potraživanja	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca	(3.778.587)	(3.244.271)
Potraživanja od zaposlenih	77.026	57.132
Potraživanja od državnih organa i organizacija	231.332	72.314
Ostala kratkoročna potraživanja	5.661	17.777
Ukupno kratkoročna potraživanja:	8.191.981	7.101.428

19. Kratkoročni finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani na dan 31. decembra 2018. godine u iznosu od 472.887 KM (na dan 31. decembra 2017. godine u iznosu od 145.178 KM) u potpunosti se odnose na otkupljene sopstvene akcije, po sudskim poravnanjima od 07.09.2016. i 10.10.2016. godine i po presudi broj 71 0 P 163033 16 P 2 od 08.04.2017. godine. Po presudi od 08.04.2017. godine Društvo je moralo otkupiti 300.000 KM akcija od Bojana Roguljića po nominalnoj vrijednosti 0,947 KM po akciji.

20. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Poslovni račun- domaća valuta	1.130.528	318.603
Poslovni račun- strana valuta	36.766	1.995
Izdvojena novčana sredstva	14.833	15.322
Blagajna - domaća valuta	5.590	5.073
Ukupno gotovina i gotovinski ekvivalenti:	1.187.717	340.993

21. Aktivna vremenska razgraničenja

Aktivna vremenska razgraničenja	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Unaprijed plaćen zakup	-	19.558
Plaćena garancija za Unis Fabrika cijevi a.d. Derventa	1.512.973	1.512.973
Ukupno aktivna vremenska razgraničenja:	1.512.973	1.532.531

Aktivna vremenska razgraničenja na 31. decembra 2018. godine u iznosu od 1.512.973 KM (31. Decembra 2017. godine 1.532.531 KM) u potpunosti se odnose na plaćanje po osnovu protesta carinske garancije od Uprave za indirektno oporezivanje.

22. Osnovni kapital

Osnovni kapital iskazan na dan 31. decembra 2018. godine u iznosu od 7.842.578 KM (na dan 31. decembra 2017. godine u iznosu od 7.842.578 KM) sastoji se od 7.842.578 običnih (redovnih) akcija nominalne vrijednosti od 1 KM po akciji.

Akcionari Društva na dan 31. decembra 2018. godine su dati u narednoj tabeli:

Osnovni kapital	Broj akcija	Učešće %
Šobot Anđelko	2.209.254	28,17
MF Osiguranje a.d. Banja Luka	1.879.866	23,97
Stanivuković Dragan	1.039.142	13,25
Pref a.d. Banja Luka	606.231	7,73
Roguljić Bojan	462.712	5,90
Meridian a.d. Banja Luka	453.301	5,78
Fond za restituciju RS ad Banja Luka	360.759	4,60
Janjić Nenad	327.820	4,18
Palislamović Hilmija	11.764	0,15
Subotić Uroš	10.980	0,14
Ostali akcionari	480.750	6,13
Ukupno osnovni kapital:	7.842.578	100,00

Akcionari Društva na dan 31. decembra 2017. godine su dati u narednoj tabeli:

Osnovni kapital	Broj akcija	Učešće %
ZMIF u preoblikovanju Kristal invest fond a.d. Banja Luka	1.176.644	15,00
Roguljić Bojan	1.063.050	13,55
Stanivuković Dragan	1.038.900	13,25
DUIF Kristal invest a.d. - OMIF MAXIMUS FUND	784.257	10,00
DUIF Kristal invest a.d. - OMIF FUTURE FUND	784.257	10,00
DUIF Kristal invest a.d. - OAIF OPPORTUNITY FUND	784.000	10,00
PREF ad Banja Luka	606.136	7,73
Fond za restituciju RS a.d. Banja Luka	360.531	4,60
ZMIF u preoblikovanju Zepter fond a.d. Banja Luka	249.751	3,18
Šobot Anđelko	242.437	3,09
Ostali akcionari	752.615	9,60
Ukupno osnovni kapital:	7.842.578	100,00

23. Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi

Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	34.180	39.180
Razgraničeni prihodi i primljene donacije	39.867	39.867
Ostala dugoročna rezervisanja	840.209	240.209
Ukupno rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi:	914.256	319.256

24. Dugoročni krediti

Dugoročni krediti	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Addiko banka a.d. Banja Luka	-	115.530
Sparkasse Bank d.d. BiH	1.100.000	-
<i>Tekuća dospjeća dugoročnih kredita</i>	<i>(254.422)</i>	<i>(105.663)</i>
Ukupno dugoročni krediti:	845.578	9.867

Obaveze Društva po osnovu dugoročnih kredita na dan 31. decembra 2018. godine iznose 845.578 KM (na dan 31. decembra 2017. godine iznose 9.867 KM) i odnose se na dugoročni kredit kod Sparkasse banke d.d.

u iznosu od 1.100.000 KM od 29.05.2018. godine, na rok od 72 mjeseca i fiksnu kamatnu stopu koja na dan zaključenja ugovora iznosi 3,39% i vezana je vrijednost 6-mjesečnog EURIBOR-a.

Društvo je na dan 31.decembra 2018. godine dio dugoročnih kredita koji dopijeva na plaćanje do jedne godine evidentiralo na kontu 4250-dio dugoročnih obaveza po finansijskom lizingu koje dopijevaju na plaćanje do jedne godine.

Struktura dospjeća obaveza po dugoročnim kreditima na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine data je u tabeli koja slijedi:

Dugoročni krediti	31.12.2018.	31.12.2017.
	u KM	u KM
Do 1 godine	254.422	105.663
Od 2 do 3 godine	591.156	9.867
Ukupno dugoročni krediti:	845.578	115.530

25. Dugoročne obaveze po finansijskom lizingu

Dugoročne obaveze po finansijskom lizingu	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
UniCredit Leasing d.o.o. Podružnica Banja Luka	-	45.819
Sparkasse Leasing d.d Sarajevo	561.566	342.752
Raiffeisen Leasing	72.936	-
	634.502	388.571
<i>Tekuća dospjeća</i>		
UniCredit Leasing doo Podružnica Banja Luka	-	(45.798)
Sparkasse Leasing d.o.o. Sarajevo	(120.662)	(64.169)
Raiffeisen Leasing	(25.726)	
	(146.388)	(109.967)
Ukupno dugoročne obaveze po finansijskom lizingu:	488.114	278.603

Struktura dospjeća obaveza po dugoročnom finansijskom lizingu na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine data je u tabeli koja slijedi:

Dugoročni finansijski lizing	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Do 1 godine	146.388	109.967
Od 1 do 2 godine	149.640	72.444
Od 2 do 5 godine	340.326	206.160
Ukupno dugoročni finansijski lizing:	634.502	388.571

26. Kratkoročne finansijske obaveze

Kratkoročne finansijske obaveze	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
<i>Kratkoročni krediti</i>		
Sparkasse Bank d.d. BiH	-	1.180.000
Raiffeisen Bank d.d. Sarajevo	-	234.861
Unicredit banka a.d. Banja Luka overdraft	-	134.490
	-	1.549.351
<i>Dio dugoročnih finansijskih obaveza koji za plaćanje dospijeva u periodu do godinu dana</i>		
Dio dugoročnih obaveza po dugoročnim kreditima	254.422	105.663
Dio dugoročnih obaveza po finansijskom lizingu	146.388	109.968
	317.434	215.631
Ukupno kratkoročne finansijske obaveze:	317.434	1.764.982

27. Obaveze iz poslovanja

Obaveze iz poslovanja	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	80	20.420
Dobavljači iz Republike Srpske	233.479	224.590
Dobavljači iz Federacije BiH	117.833	123.453
Dobavljači iz Brčko Distrikta BiH	70	778
Dobavljači iz inostranstva	399.409	103.997
Ostale obaveze iz poslovanja	-	10
Ukupno obaveze iz poslovanja:	750.871	473.248

28. Obaveze iz specifičnih poslova

Obaveze iz specifičnih poslova	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Obaveze za carinske dažbine i PDV komitenata	2.568.555	1.498.013
Takse i drugi troškovi	992.840	907.006
Ostale uplate po računima iz specifičnih poslova	20.154	37.279
Ukupno obaveze iz specifičnih poslova:	3.581.549	2.442.298

29. Obaveze za zarade i naknade zarada

Obaveze za zarade i naknade zarada	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Obaveze za neto zarade i naknade zarada, osim naknada zarada koje se refundiraju	154.212	155.304
Obaveze za porez na zarade i naknade zarada, osim zarada koje se refundiraju	9.595	20.893
Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada, osim zarada koje se refundiraju	103.374	112.785
Obaveze za ostala neto lična primanja	30.775	31.988
Ukupno obaveze za zarade i naknade zarada:	297.956	320.970

30. Druge obaveze

Druge obaveze	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Obaveze za dividende	597.916	39.679
Obaveze prema zaposlenima	17.511	11.113
Obaveze prema Upravnom i Nadzornom odboru	3.200	3.200
Obaveze za naknadu po ugovoru o dijelu	2.920	2.170
Ukupno druge obaveze:	621.547	56.162

31. Upravljanje finansijskim rizicima

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima, kao što su kreditni rizik i rizik likvidnosti. Upravljanje finansijskim rizicima je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih efekata na finansijske performanse Društva u uslovima nepredvidivosti kretanja na finansijskim tržištima.

Društvo ne koristi finansijske instrumente zaštite od efekata finansijskih rizika na poslovanje obzirom da takvi instrumenti nisu u široj upotrebi, niti postoji organizovano tržište ovih instrumenata u Republici Srpskoj.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društvu izmire u potpunosti i na vrijeme, što bi moglo dovesti do finansijskog gubitka Društva. Kreditni rizik obuhvata dugoročne finansijske plasmane, kratkoročne finansijske plasmane i potraživanja.

Društvo nema značajnu koncentraciju kreditnog rizika, obzirom da se plasmani i njegova potraživanja odnose na veći broj kupaca.

Rizik likvidnosti

Rukovodstvo Društva upravlja rizikom likvidnosti na način koji mu obezbjeđuje da u svakom trenutku ispunjava svoje obveze. Rizikom likvidnosti se upravlja održavanjem odgovarajućih novčanih rezervi, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tijekova i održavanjem adekvatnog odnosa dospelja finansijskih sredstava i obveza.

Upravljanje rizikom kapitala

Upravljanje rizikom kapitala služi rukovodstvu Društva da očuva mogućnost poslovanja po principu stalnosti poslovanja, istovremeno maksimizirajući prinose vlasnicima i drugim interesnim stranama putem optimizacije odnosa duga i kapitala.

Rukovodstvo Društva analizira kapital kroz pokazatelj zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto zaduženosti i ukupnog kapitala. Neto zaduženost se obračunava tako što se ukupne finansijske obaveze, kratkoročne i dugoročne, umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupan kapital predstavlja zbir svih kategorija kapitala prikazanih u bilansu stanja i neto zaduženosti.

Upravljanje rizikom kapitala	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Ukupna zaduženost	1.651.126	2.053.452
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	(1.187.717)	(340.993)
Neto zaduženost	463.409	1.712.459
Kapital	11.480.479	11.134.971
Ukupan kapital	11.943.888	12.847.430
Pokazatelj zaduženosti	3,88%	13,33%

32. Poreski propisi

Poreski sistem Bosne i Hercegovine je u procesu kontinuirane revizije i izmjena. Međutim, još uvijek postoje različita tumačenja poreskih propisa. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima.

Društvo je u toku 2018. godine imalo tri kontrole od strane Uprave za indirektno oporezivanje BiH, kontrolu Republičkog deviznog inspektorata i kontrolu Poreske uprave. Kontrolama nisu utvrđene nepravilnosti i nezakonitosti koje su materijalno značajne po finansijske izvještaje.

33. Događaji nakon datuma izvještavanja

Nakon 31. decembra 2018. godine – datuma izvještavanja, do dana odobrenja ovih finansijskih izvještaja ne postoje događaji koji bi prouzrokovali korekciju ovih finansijskih izvještaja, kao i događaji koji su materijalno značajni za objavljivanje u ovim finansijskim izvještajima.

34. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je izvršilo usaglašavanje svojih potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine. U postupku usaglašavanja sa poslovnim partnerima, nisu utvrđena materijalno značajna neusaglašena potraživanja i obaveze.

35. Potencijalne obaveze

Vrijednost datih garancija po osnovu plaćanja uvoznih dažbina u tuđe ime i za tuđi račun na dan 31. decembra 2018. godine iznosi 30.376.246 KM. Rukovodstvo smatra da date garancije neće prouzrokovati materijalno značajne odlive za Društvo.

Procjenjena vrijednost sudskih sporova koji se na dan 31. decembra 2018. godine vode protiv Društva iznosi 1.955.860 KM (na dan 31. decembra 2017. godine vode protiv Društva iznosi 5.220.422 KM). Iznosi konačnih gubitaka po osnovu sudskih sporova mogu biti uvećani po osnovu obračunatih zateznih kamata do datuma okončanja sporova, odnosno do datuma konačnih isplata po sporovima. Rukovodstvo smatra da sudski sporovi koji se vode protiv Društva neće prouzrokovati materijalno značajne štete po Društvo.

Meridian a.d. Banja Luka

Napomene uz finansijske izvještaje na 31. decembra 2018. godine

Meridian a.d. Banja Luka

Napomene uz finansijske izvještaje na 31. decembra 2018. godine